

[Statsministeren.]

Det ærede Medlem Hr. Paul Holt spurgte om Forholdene vedrørende Grønland, om Forholdet mellem Amerika og Danmark i Henhold til den i sin Tid sluttede Overenskomst. Det er jo et Spørgsmaal, der er af udenrigspolitisk Art, og det vil den højtærede Udenrigsminister derfor tage sig af.

Hvad angaar det indre grønlandske Forhold, altsaa Grønlands Forhold til Danmark, spurgte det ærede Medlem, hvorledes Regeringen vil stille sig over for den Betænkning, der er afgivet af Grønlandsudvalget i Samarbejde med Delegationen fra Grønland, og hvorvidt den afgivne Betænkning vilde være retningsgivende for Regeringens Politik i den nærmeste Tid paa dette Omraade. Jeg kan hertil sige, at det er Regeringens Agt at følge det Program, som her er angivet, i den Udstrækning og i det Tempo, vor Økonomi og vor Materialesituation tillader det. I den sidste Tid er der jo fremsat en hel Del Kritik over Forholdene i Grønland. Over for denne Kritik maa man vel huske paa, at Danmark indtil den 5. Maj, ja, for Resten en Tid derefter, var afskaaret fra Forbindelsen med Grønland —, naar jeg siger en Tid derefter, er det, fordi Grønland, som alle ved, ligger i temmelig stor Afstand fra os; det kan derfor godt tage nogen Tid, inden en normal Forbindelse kan genoprettes. Det er imidlertid klart, at i en saadan fleraarig Periode, hvor Danmark har været afskaaret fra Forbindelsen med Grønland, har der ikke været Mulighed for at gøre en Indsats eller rette nogen af de Ting, som i denne Periode maatte være kommet i Ulave. Jeg kan meddele, at der fra Grønlands Styrelse vil fremkomme en Redegørelse for Styrelsen og for Forholdet til Færøerne efter den Tid og for Resten i det hele taget — den afventer kun Direktørens Hjemkomst fra Inspektionsrejse i Grønland. Rejsen har været i flere Maaneder, paa Grund af Rejsevanskelighederne har den taget længere Tid end normalt; dertil kommer, at det nu er saa mange Aar siden, Direktøren var deroppe, at der nu har været Rimelighed for en mere omfattende og mere detailleret Gennemgang af de forskellige Bosteder paa Grønland.

Hvad Forholdet til Island angaar, har det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft i Forbindelse med de Ord, der blev fremsat i Regeringens Aabningstale, rettet en Henstilling til os om at nedsætte en Kommission, navnlig til Undersøgelse af, hvorvidt de Haandskrifter, som befinder sig i de

danske Biblioteker, med Rette tilkom Island, og hvorvidt det vilde være rimeligt at udlevere dem dertil. Jeg skal sige til det ærede Medlem, at dette Spørgsmaal og dette Forslag om en Kommission skal blive taget under Overvejelse inden for Ministeriet.

Jeg skal ikke tage Stilling, men et Par Betragtninger vil jeg gerne have Lov til at gøre. For det første vil jeg sige, at disse Haandskrifter betragtes jo af dem, der har Kendskab til dem, som en meget stor national Skat for os, og at vi har erhvervet dem paa ærlig og redelig Vis. Der er, synes det mig, kun to Forhold, der kunde retfærdiggøre en Udlevering af dem. Det ene er det, at hvis det maatte kunne siges, at Island havde en moralsk Ret til disse Værdier, disse Haandskrifter, saa maa vi selvfølgelig bøje os for Ret og Rimelighed, uanset om der ikke absolut kan føres juridiske Argumenter i Marken for deres Udlevering. Det andet, som jeg vil anføre, er, at man havde tænkt sig at udlevere dem som en Opmærksomhed mod Island, som en ren og skær Gave. Derimod mener jeg ikke, at man kan inddade sig paa at udlevere dem for at modtage Modydelse, altsaa paa sin Vis sælge dem, enten for Fiskerirettigheder eller for at tilkøbe sig en almindelig Velvilje og Sympati fra Islands Side.

Det forekommer mig, at der i Danmark i Dag er, og for Resten i mange Aar har været — vi kan vist godt sige i hele det Aarhundrede, hvori vi befinder os — to Aandsretninger, hvad nationale Spørgsmaal angaar. Den ene gaar ud paa, at vort Lands Fremtid betrygges ved, at vi imødekommer de flest mulige af de Krav og Ønsker, som stilles til os fra andre Lande. Den anden gaar ud paa at værne om og kæmpe for at bevare og vinde de Værdier og Rettigheder, vi baade juridisk og moralsk kan siges at være i Besiddelse af eller tilkomme. Jeg skal ikke nægte, at jeg hører til den sidste Kategori og mener, at netop dette maa være det danske Folks Opgave, for der er ingen, der tager sig af det, hvis vi ikke selv værner om og søger at bevare de Værdier af forskellig Art, som vi med Rette, baade juridisk og moralsk, kan siges at besidde.

Jeg skal i øvrigt ikke gaa videre ind paa dette, men blot tilføje, at det forekommer mig, at ogsaa vore Dages politiske Liv bærer stærkt Præg af Kampen mellem de to Aandsretninger inden for den nationale Politik.

Hvad angaar Færøerne, ønsker jeg at